

پیشنهادهای اساتید برای تقویت آموزش زبان های خارجی

نخستین نشست سراسری مدیران گروه زبانهای خارجی دانشگاه آزاد اسلامی

گزارش

«فرهیختگان» از نخستین نشست سراسری مدیران گروه زبان های خارجی دانشگاه آزاد گزارش می دهد

پیشنهادهای اساتید برای تقویت آموزش زبان های خارجی

اولین گروه زبان های خارجی در دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی در سال ۱۳۶۳ در رشته کارشناسی رشته های مترجمی زبان های انگلیسی، فرانسه و آلمانی در خیابان انقلاب، چهارراه فلسطین تشکیل شد. تشکیل این گروه دلیلی شد برای آن که خیل عظیم دانشجویان مشتاق و علاقه مند به صورت پاره وقت و تمام وقت در قالب گروه های مستقل انگلیسی، فرانسه و آلمانی مشغول به تحصیل شوند. کلاس های آموزشی این دانشجویان در ساختمان فلسطین - نبش انقلاب و پاره ای از مدارس دولتی و ساختمان های اجاره ای تشکیل می شد. پنج سال بعد یعنی در ۱۳۶۸ گروه های آموزشی به ساختمان زعفرانیه منتقل شد و پس از تصویب رشته ها توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی، عنوان دانشکده زبان های خارجه واحد تهران مرکزی تصویب و ابلاغ شد. تشکیل گروه زبان های خارجی در سایر واحدهای دانشگاه آزاد نیز از همین جا کلید خورد. مدیران مدیران گروه ها و استادان زبان های خارجه بیش از ۵۰ واحد دانشگاهی بهمین ۱۴۰۲ با حضور در نشست به میزبانی واحد بروجرد چالش های حال حاضر این گروه را بررسی و برای بهبود وضعیت این رشته پیشنهاداتی ارائه کردند.

دانشگاه آزاد در چند رشته خارجی پذیرش دارد؟

درحال حاضر پذیرش دانشجو در رشته های زبان های خارجی در دانشگاه آزاد در ۵۵ رشته محل دارای رشته آموزش زبان انگلیسی؛ ۶۷ رشته محل دارای رشته مترجمی زبان انگلیسی؛ ۳۹ رشته محل دارای زبان و ادبیات انگلیسی؛ ۲۳ رشته محل رشته زبان و ادبیات عربی؛ ۹ رشته محل رشته زبان و ادبیات فرانسه؛ دو رشته محل رشته زبان روسی؛ دو رشته محل رشته زبان و ادبیات آلمانی؛ یک رشته محل رشته زبان و ادبیات اسپانیایی؛ یک رشته محل رشته زبان و ادبیات ارمنی و یک رشته محل (تربیت مترجم زبان) ، زبان و ادبیات ایتالیایی است. در مقطع کارشناسی ارشد هم در ۱۵ رشته محل و در هشت واحد دانشگاهی پذیرش دانشجو در مجموعه زبان فرانسه اعم از زبان و ادبیات فرانسه، آموزش زبان فرانسه و مترجمی زبان فرانسه صورت می گیرد. در مقطع کارشناسی ارشد از مجموعه زبان آلمانی فقط در چهار رشته محل و جمعا دو واحد دانشگاهی پذیرش دانشجو انجام می شود. همچنین در پنج مقطع کارشناسی ارشد گرایش زبان شناسی در مجموع در ۱۹ رشته محل پذیرش دانشجو صورت می گیرد. در مقطع دکتری وضع به صورت دیگری است. در این مقطع تحصیلی در ۲۴ رشته محل و ۲۰ واحد دانشگاهی در مجموعه زبان انگلیسی اعم از آموزش زبان انگلیسی، زبان و ادبیات انگلیسی پذیرش دانشجو صورت می گیرد. در مقطع دکتری تخصصی در سه واحد دانشگاهی و سالانه تعداد ۱۶ نفر از مجموعه زبان فرانسه (زبان و ادبیات فرانسه و آموزش زبان فرانسه) جذب دانشجو انجام می شود. همچنین فقط در دو واحد دانشگاهی علوم و تحقیقات و تهران مرکزی و سالانه تعداد ۱۱ نفر از مجموعه زبان

دانشجویان در پنجمین رویداد «کاشتن برای آینده» علم را به خدمت جامعه درآوردند

۶ ایده نانویی برای بهبود کیفیت زندگی

سومین دوره جشنواره امامت و مهدویت دانشگاه آزاد به ایستگاه پایانی نزدیک می شود

در دانشگاه ظهور تو را طلب می کنیم

مدیرعامل موسسه فرهنگی امامت و مهدویت دانشگاه آزاد:

جشنواره امامت و مهدویت نمونه یک اتحاد فرهنگی است

رئیس هماهنگی استان های دبیرخانه مهدویت دانشگاه آزاد:

پویش «یوسف زهرا» در روز نیمه شعبان برگزار می شود

«تیترا»؛ جشنواره ای که بود جشنواره ای که نیست!

شده است. اما گذشته از همه این مطالب، تناقض عجیبی در رفتار مسئولان جشنواره دیده می شود؛ تناقضی که دلیل آن نیز همچنان در هاله ای از ابهام قرار دارد. متأسفانه با وجود تاخیر فراوان در برگزاری جشنواره و تعلل های مکرر، برخلاف عقل و منطق در اتمام جشنواره تعجیل بسیاری مشاهده می شود. جشنواره ای که به طور معمول برای برگزاری به ۸ الی ۹ ماه زمان احتیاج دارد؛ صرفا در چهار ماه برنامه ریزی شده و با سرعتی دو برابر قصد اتمام آن در دستور کار قرار گرفت. در انتخاب اشخاص نیز، مسائلی جدی وجود دارد. بعضا افرادی در فرآیند های جشنواره حضور دارند که با وجود سابقه مناسب در مطبوعات کشوری و رسانه های بیرون دانشگاهی، در نشریات دانشجویی سابقه مناسبی نداشته اند و طبیعتا نتایج دانشجویی به جشنواره نخواهند داشت. متأسفانه خروجی تمام این مسائل و مشکلات در ابتدا خود را در کمیت آثار ارسال شده به جشنواره نشان داده و با کاهش بیش از ۱۵ هزار اثری نسبت به جشنواره قبل، ناراضایی دانشجویان نسبت به جشنواره فعلی را به مقدار قابل ملاحظه ای نشان می دهد. باید گفت که این جشنواره با وجود تمام مشکلاتش، مسیر خود را به سختی طی کرد و قرار بود که مقصد ایستگاه سیزدهم و اختتامیه این دوره، دهه فجر تعیین شود که متأسفانه مجددا با بی برنامه گی مسئولان، با وجود تمام شتاب زدگی ها به تاخیر افتاده و حتی به برنامه تصویری از سوی خود نیز، پایبند نبوده اند. نکته مهمی که در برگزاری جشنواره همزمان با دهه فجر قابل توجه است، برگزاری مجدد جشنواره مطبوعات وزارت ارشاد است که سال ها از آخرین دوره آن می گذرد و امسال مسئولان وزارت ارشاد تصمیم به برگزاری مجدد آن گرفتند. اتفاقی که می توانست با جشنواره تیترا هم راستا شده و هم به نشریات دانشجویی کمک کند و هم ظرفیت جشنواره مطبوعات را بالاتر ببرد که مع لاسف از همکاری فی مابین دستگاه خابری نبود و حتی نسبت به فعالیت یکدیگر نیز، با وجود عضویت نمایندگان مسئولان در هر دو شورای نشریات و مطبوعات، بی اطلاع بودند. حال سوالاتی مطرح می شود که لازم است تا مسئولان پاسخگو باشند. علت به تعویق افتادن جشنواره وزارت بهداشت بوده است که با وجود برنامه ریزی برای اختتامیه جشنواره تیترا اعلام می کند با برنامه های دیگر وزارتخانه تداخل دارد یا قصور از وزارت علوم بوده است که حتی نتایج اولیه داوری که قرار بود در هفته اول و دوم بهمن ماه منتشر شود را تا به این لحظه اعلام نکرده است؟

در پایان باید اظهار داشت که روند نابودی نشریات دانشجویی توسط مسئولان با کم اهمیتی ها و یا بی اهمیتی هایشان نسبت به نشریات همچنان ادامه داشته و تا زمانی که مسئولان اصلی و سیاستگذاران در حوزه نشریات دانشجویی، رویکرد خود را نسبت به نشریات به عنوان یک پدیده راهبردی و استراتژیک تغییر ندهند؛ این روند ادامه داشته و چند سال آینده نشریات دانشجویی عملا از بین خواهد رفت.

یونس فرزین فرد
عضو شورای مرکزی ناظر بر نشریات وزارت علوم

قریب به دو سال است که از آخرین دوره جشنواره نشریات دانشجویی تیترا می گذرد. جشنواره ای قدیمی و با سابقه که از دهه ۸۰ آغاز شده و تاکنون ۱۲ دوره از آن با شیوه ای نسبتا قابل قبول برگزار شده است. اما مساله اصلی از آنجایی شروع می شود که دوره ی سیزدهم شاید به مثابه ترتیب عددی خود، بحران ها و نقایص قابل توجهی را به همراه داشته است.

به نظر می رسد در وهله اول، انتقاد و گلایه را باید از شوروی سیاستگذاری این جشنواره شروع کرد. شورایی که هر دوره توسط دستگاه میزبان تشکیل شده و معاونان، مدیران، روسا و مسئولان فرهنگی دو دستگاه در این شورا عضو می شوند و احتمالا تلاش می کنند سیاست های درستی را برای پیشبرد مسیر جشنواره و تعالی آن، اتخاذ کنند. اما در این دوره خاص، ابهام هایی وجود داشته که باید از اعضای شورای سیاستگذاری به عنوان پاسخگو بررسی شوند. یکی از موارد اصلی، علت تاخیر بسیار زیاد بین اتمام دوره دوازدهم و شروع دوره سیزدهم است. فاصله ای دوساله که شاید با هیچ بهانه ای قابل توجیه نباشد. چه کرونای، چه حوادث پاییز سال ۱۴۰۱ و چه موارد دیگر همگی توجیه مناسبی برای عدم توجه کافی به برگزاری جشنواره نیستند.

شاید بتوان بیان داشت که اصل ماجرا به بی اهمیت شدن و با کم اهمیت شدن نشریات دانشجویی در نگاه سیاستگذاران این حوزه ی مهم و اساسی مربوط است. وقتی در وزارت عتف به عنوان دستگاه میزبان دوره سیزدهم، صرف برگزاری جشنواره و رفع تکلیف آن مدنظر است و فرم و محتوای جشنواره آنچنان اهمیتی نداشته و بیشتر پرکردن گزارشات ارسال ی ذی درجه و صاحب الامقام است، باید مطمئن بود که اوضاع به نحوی قابل تامل مخدوش شده و سرنوشت جشنواره و سابقه آن را به یغما خواهد برد. عمق مساله جایی مشخص می شود که علی رقم شعارهای مکرر و بیپوده حمایت از نشریات، در عمل قوانین و آیین نامه ها طوری تنظیم می شود که نه تنها حمایتی واقعی رخ نداده، بلکه نشریات را بیشتر محدود کرده و آن را به ساعت خاموشی نزدیک و نزدیک تر می کند. به طور مثال، بازه ارسال آثار به جشنواره دو سال در نظر گرفته می شود؛ اما مدیران مسئولی که در این دوره ی دوساله با وجود انتشار نشریه، فارغ التحصیل شده اند، از ارسال آثار محروم می شوند. یا در جایی دیگر محورهای جشنواره نسبت به دوره قبل کمتر شده و به جای اتخاذ رویکردی پیشرفت محور و متعالی، رویکردی حداقلی در دستور کار قرار دارد. نشریات نیاز به نگاهی جزه به جزه و تفکیک شده دارند. البته این مسائل از آن هم عمیق تر شده و حتی مشاهده می شود که محورهایی با هم ترکیب شده اند که از لحاظ فرم و مفهوم رسانه ای ارتباطی با هم نداشته و ندارند. حتی در جایی دیگر، برای بازه ارسال آثار، یک دوره هفت ماهه در نظر گرفته نشده است و گویی این مدت از تقویم تاریخ حذف

به نظر می رسد. مدیران گروه زبان خارجی در راستای سه راه کنش سند تحول و تعالی دانشگاه برای معاونت های موضوعی پیشنهاد مختلفی را در حوزه های درون دانشگاهی (ستادی، آموزشی، پژوهشی، فرهنگی) و بیرون دانشگاهی ارائه کردند.

تاسیس مراکز آموزش های آزاد زبان های خارجی با هدف ایجاد ظرفیت های آموزشی و تربیت استادان توانمند به تدریس به زبان های خارجی در رشته های جذاب برای دانشجویان غیرایرانی، تربیت مترجمان و ترجمه پژوهان کارآمد، ارائه گواهی معتبر یا دیپلم زبان به زبان آموزان با همکاری احتمالی مراکز داخلی یا خارجی و کسب درآمد پایدار غیر شهریه ای، تاسیس انجمن های تخصصی و هسته های پژوهشی در حوزه زبان های خارجی، تشکیل کمیته تدوین کتب و هیات نظارت برایچاد، چاپ و انتشار نشریات علمی در حوزه زبان های خارجی با توجه به توانمندی ها و استعداد های واحدهای دانشگاهی و تاسیس کمیته تدوین و بازنگری برنامه های درسی و بررسی فرصت ها و مشکلات برنامه زبان های ترکیبی از جمله پیشنهادات مدیران گروه در حوزه ستادی است.

درخواست ابلاغ سرفصل های جدید مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری آموزش زبان روسی، پیشنهاد در نظرگرفتن امتیاز پژوهشی برای دوره های توان افزایی، درخواست سرعت بخشیدن به صدور احکام اعضای هیات علمی وابسته، پیشنهاد چهار واحدی کردن دروس و واحدی پایه کارشناسی زبان انگلیسی در سه گرایش ادبیات، مترجمی و آموزش، پیشنهاد انتخاب سرگروه های ویرایش سرفصل های زبان انگلیسی و هدایت دستیاران آموزشی و ایجاد و تدوین برنامه درسی برای گرایش های جدید همچون تربیت مترجم شفاهی با ترجمه و فناوری برخی از نکاتی است که مدیران گروه ها در این نشست درخصوص حوزه آموزشی پیشنهاد دادند. همچنین مواردی را برای بهبود وضعیت آموزش زبان های ترکیبی ارائه کردند.

پیشنهاد راه اندازی مجله به گروه فرانسه واحد تهران مرکز، تألیف کتاب متناسب با زبان پیش دانشگاهی و زبان عمومی ترکیبی ۲،۱، ۳ و تألیف کتاب برای مقطع کارشناسی زبان و ادبیات فرانسه و مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری ادبیات انگلیسی نیز مواردی است که در حوزه پژوهشی در این نشست به جمع بندی رسیده است. مدیران حاضر در این نشست پیشنهاد - تدوین سند های ملی آموزش زبان های خارجی با توجه به زمینه های تأثیرگذاری و تأثیر پذیری فرهنگی با محوریت شورای عالی انقلاب فرهنگی و مشارکت دانشگاه آزاد را مطرح کرده و بر عدم تمرکز بر آموزش یک زبان خارجی و لزوم توجه به آموزش زبان های خارجی که به عنوان زبان علم، شهره هستند را در دستور کار دانشگاه ها قرار دادند. همچنین پیشنهاد کردند تاسیس انجمن یا مرکزی جهت آموزش داوطلبان و صدور گواهینامه بین المللی معتبر در ایران و جهان درخصوص زبان های خارجی مدنظر قرار گیرد.

آلمانی پذیرش دانشجو انجام می شود. در واحد دانشگاهی تهران شمال به تعداد پنج نفر سالانه جذب دانشجو صورت می گیرد.

وضعیت امروز رشته های زبان خارجی از نگاه اساتید

چالش هایی مختلفی از ابتدای کار پیش روی گروه زبان های خارجی بود. از جمله اینکه چاپ کتاب های درسی در رشته های زبان های خارجی در تمامی مقاطع و گرایش ها با کمبود مواجه بود و ضرورت داشت هیات مولفان برای چاپ و انتشار این کتب درسی همانند انتشارات سمت تشکیل شود. همچنین به روزرسانی سرفصل ها و برنامه های درسی مقاطع مختلف زبان های خارجی با توجه به قدیمی بودن بسیاری از سرفصل ها ضروری به نظر می رسید.

اما این سال ها استقبال از رشته زبان های خارجی در دانشگاه آزاد کاهش داشته است. اساتید این حوزه معتقدند علت آن هم به دلایل مختلفی برمی گردد؛ عدم وجود رشته مقاطع تحصیلات تکمیلی برای رشته های اسپانیایی، ایتالیایی و ارمنی و به تبع آن عدم استقبال داوطلبان از مقاطع پایین تر، یعنی کارشناسی یکی از این دلایل است. همچنین برنامه ریزی و طراحی دوره های آموزش های کوتاه مدت برای داوطلبانی که تقاضای فراگرفتن زبان در زمان کوتاه تر هستند را شاید بتوان یکی دیگر از دلایل کاهش استقبال از رشته زبان های خارجی دانست.

به همین دلایل نیاز است تا برنامه ریزی مناسبی برای تاسیس رشته در مقاطع تحصیلات تکمیلی بالاتر برای واحدهای دانشگاهی توانمند صورت بگیرد. یکی دیگر از راه حل ها برنامه ریزی، طراحی و پیاده سازی آموزش های آزاد در کنار آموزش آکادمیک به صورت برگزاری دوره های کوتاه مدت و همچنین طرح ریزی در قالب اجرای آموزش های آزاد در قالب آموزش های فراز جهانی با صدور مدارک بین المللی در تمام رشته های جهانی است.

پیشنهادات عملی برای تقویت گروه زبان های خارجی

مدیران گروه و اساتید زبان های خارجی دانشگاه آزاد در نشست اخیر پیشنهاداتی برای بهبود وضعیت این رشته مطرح کردند. تشکیل کمیته تدوین کتب و نشریات و چاپ و انتشار کتب مرتبط با گروه های زبان های خارجی یکی از این راهکارهاست. همچنین پیشنهاد شده تا برنامه ریزی برای تقویت بنیه علمی مدرسان و اعضای هیات علمی گروه های زبان های خارجی و برگزاری دوره های توان افزایی صورت بگیرد. تشکیل انجمن های تخصصی و هسته های پژوهشی مرتبط با زبان های خارجی و بررسی ایجاد رشته های مرتبط با زبان های خارجی و تدوین برنامه های درسی میان رشته ای جدید و همچنین بازنگری برنامه های درسی قدیمی از راه حل های دیگری است که برای افزایش جذب دانشجویان رشته زبان های خارجی از نگاه مدیران گروه ضروری